

И при тази си ваятелска работа природата си служи съ своите прости и груби сръдства и главно съ протичащата дъждовна вода. Когато дъждовната вода падне върху наклонено и непромукаемо землище — разправягът геолозитъ — количеството на изтеклата вода е по-голямо отъ това на процедената, особено ако валежитъ съ чести и изобилни. При бури дъждътъ, който пада върху пъсъчна почва, изкопава малки ровинки, които постоянно се задълбаватъ въ земната снага на склона. Ако върху повърхността има разхвърлени площи отъ по-твърди скали, последните запазватъ намиращите се подъ тяхъ крехки скали отъ неспоени пъсъци и отбиватъ встриани малкото поройче, което лека-полека ще извая красиви пирамиди, защитени отгоре съ камена коронка. Но работата не спира тукъ. Скулптурната работа на падащата и течаша по фигуригътъ вода постоянно мъни тъхните форми и ни дава все нови и по-нови картини, въ които всъка отдѣлна фигура се ражда, расте, старѣе и умира, но селището съ новите поколѣния продължава да съществува.

Но който иде да се полюбува на „стобските“ сватове, той ще мине и презъ самото село, разположено на двата бръга на Рилската река и полазило по ровините на лъвия и високъ бръгъ. Презъ време на второто българско царство днешното село е било значителенъ градъ Стобъ, често споменаванъ въ писмените паметници отъ онова време. Царь Иванъ Шишманъ, напримѣръ, въ своята грамота, дадена на Рилския манастиръ, заповѣда: „градъ Стобъ нека нѣма никаква власт надъ манастирски човѣкъ и ни надъ единъ костьмъ отъ неговия имотъ“.

5. Ритритъ (Литритъ)

Искърскиятъ проломъ е едно отъ рѣдките чудеса на природата. Съ право голѣмиятъ ни поетъ Иванъ Вазовъ се питаше: